

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگردان از: حمید بهشتی

۱۶ سپتمبر ۲۰۲۰

در راه رهائی از چنگال دالر تداوم گفتن امکان ترقی یورو به ارز جهانی در المان

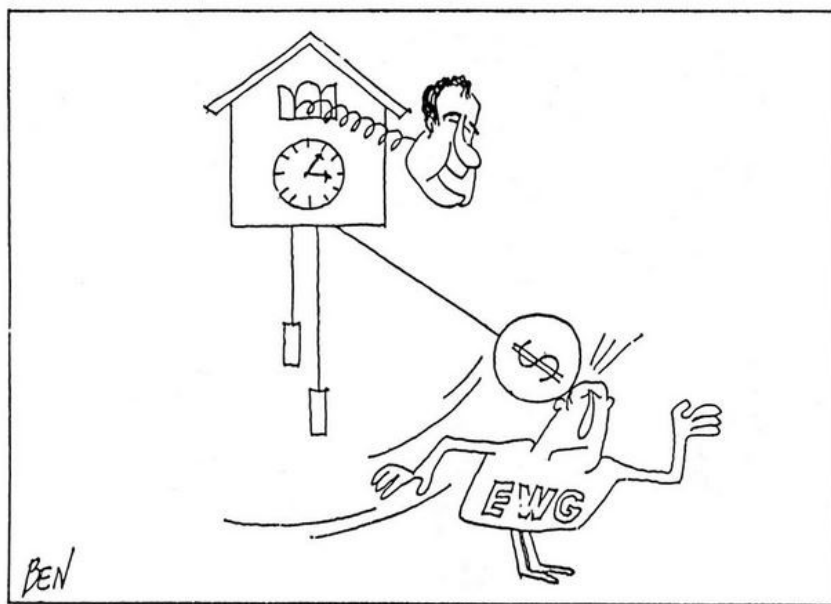

برلین/ بروکسل (گزارش ویژه) – در میان نخبگان المان مذاکره در باره امکان ترقی یورو در نقش ارز جهانی ادامه دارد. به قضاوت کمیسیون سابق اتحادیه اروپا، گونتر آتینگر (از اعضای حزب دموکرات مسیحی المان CDU) قرضه های میلیاردی برای تغذیه برنامه های اقتصادی در مبارزه با بحران کرونا گام بزرگی به سوی ضمانت های متکی بر یورو (Euro-Bonds) می باشند. بدین قرار بانک های مرکزی کشورهای اتحادیه اروپا دست کم با پرداخت های یک باره این شانس را خواهند داشت که برای کشورهای خارج از اتحادیه قرضه های اتحادیه را به صورت ذخیره داشته باشند. این می تواند در دراز مدت حاکمیت دالر را بشکند. اوتینگر دیدار سران اتحادیه اروپا در ماه جولای را که حاصل آن، توافق سران و نخست وزیران اتحادیه بر سر قرضه ها بود "نوعی نظام ارزی جهانی برای قرن ۲۱" نامید. به نظر کارشناسان در بخش هائی از اقتصاد جهانی، دالر مدت هاست در حال عقب نشینی است، به طوری که از جمله ۵۱ درصد صادرات روسیه به چین در این بین به یورو صورت گرفته و فقط ۳۳ درصد آن به دالر است. دالر امریکا مصداق بازوی محوری گزینش امریکا در جهت تحریم های خارجی را دارد.

نظام ارز جهانی قرن بیست و یکم

در المان در حال حاضر در عرصه عمومی بر سر شانس ها و ریسک های ترقی احتمالی یورو به ارز جهانی بحث شده، بازتاب تصمیمات اخیر سران اتحادیه که غالباً تاریخی توصیف می گردند منجر به پرداخت قرضه های چند صد

میلیاردی بحران شکن گشته، به نظر سیاستمداران المان ارز واحد اروپا دارای بهترین شانس برای تبدیل گشتن به "بازیگر بزرگ" ارز جهانی است. [۱] به نظر رئیس سابق دولت ایالت بادن ووتنبرگ و کمیسیون اتحادیه اروپا، گونتر اوتینگر (CDU) میلیارد ها اعتبار برای تأمین مالی برنامه های اقتصادی، "گام بزرگی در جهت ضمانت های متکی بر یورو" می باشند که می توانند در دراز مدت حاکمیت دالر را به مثابه ارز جهانی بشکنند. وی می افزاید، بانک های مرکزی کشورهای خارج از محدوده یورو اکنون برای اولین بار در موقعیتی قرار دارند که "به میزان قابل توجهی قرضه های یورو را به صورت ذخیره دریافت نمایند". و این موجب خواهد گشت که اتحادیه اروپا یکی از مهم ترین عرضه کنندگان اوراق بهادار گشته و یورو به "ارزش محوری در بازار ضمانت" تبدیل گردد. اوتینگر مقایسه ای میان ملاقات سران اتحادیه اروپا با توافق نظام ارز جهانی موسوم به "Bretten Woods"، نمود که پایه برای هژمونی دالر گشته است: به نظر او دیدار بروکسل در نقش "توافق ارز جهانی قرن ۲۱" موجب آن گشت که شرایط ستراتیژیک برای تجدید ارز جهانی به وجود آید. به پیش بینی او "در آینده ای نچندان دور" دالر امریکا دیگر تنها ارز جهانی نخواهد بود. هم چین که نیروی رشد یابنده جهانی است و هم اتحادیه اروپا که به لحاظ اقتصادی قویست در وضعیتی هستند که وارث آن گردند.

توضیحات زیر کاریکاتو

پایان نظام ارز جهانی برتن وود: فرصت برای اروپائیان، کاریکاتور از

Süddeutsche Zeitung, Gabor Benedek, 20.08.1971

بازتاب مناسبات قدرت

به نظر اوتینگر مبالغه میلیاردری متکی بر اعتبارات مالی که به عنوان زیربنای اقتصادی برای محدوده یورو در نظر گرفته شده اند، قرار نیست صرف اقدامات اجتماعی - سیاسی گردند، بلکه باید برای تقویت بنیه رقابت کشورهای عضو، در مبارزه علیه رقابتی خارج از اتحادیه اروپا به کار روند. وی ارزهای رهبر را به عنوان بازتاب پولی مناسبات قدرت ارزیابی نموده و افزود که تحرکات پایه ئی در بازارهای ارز مطابق معمول آهسته صورت می گیرند. اوتینگر به امپراتوری بریتانیا اشاره نمود که پوند این کشور به سپری گشتن سه دهه و دو جنگ جهانی نیاز داشت تا

سرانجام نقش ارز جهانی را وا نهد. [۲] اما اگر اتحادیه اروپا فرصت به دست آمده توسط تصمیمات اتخاذی در دیدار سراننش را بدرستی به کار گیرد، می تواند موجب سرعت استقرار یورو در نقش ارز جهانی گردد. به نظر این سیاستمدار CDU البته لازمه آن این است که توسعه محدود یورو به سرعت صورت گیرد. زیرا هر چه باشد اتحادیه اروپا با ۴۶۰ میلیون شهروندش دارای بازار درونی بزرگ تری از ایالات متحده امریکاست که ۳۳۰ میلیون جمعیت دارد. این در حالیست که در این زمینه تغییراتی در حال تکوین اند. بلغارستان و کرواسی بتازگی بخشی از مکانیزم مبادلات ارزی دوم است که ارزهای آنها را فقط به یورو متکی می سازد، به طوری که آنها در عرض دو سال می توانند به عضویت کامل اتحادیه اروپا درآیند. علاوه بر آن به نظر اوتینگر می باید پولند، جمهوری چک، هنگری و رومانی نیز به منطقه ارز واحد اتحادیه اروپا بپیوندند: با اینکار آنها قادر خواهند بود از تحرک اقتصادی این میدان ارزی استفاده نمایند. این در حالیست که این کشورها به دلیل تجربه بحران شدید یورو تا کنون حاضر به رها نمودن ارز ملی خویش نمی باشند.

مزایای ارز محوری جهانی

مهم ترین مزیتی که برای ایالات متحده امریکا داشتن ارز محوری در جهان دارد، به نظر اوتینگر این توانایی است که علی رغم بدهی بی نهایت خود که بالغ بر ۲۷ تریلیون دلار است، می تواند به طور دائم کالاها و خدمات تازه ای را در مقابل اسکناس هائی که خود به چاپ می رساند معاوضه نماید و بدین صورت در موقعیتی است که خود را در ارز خود مقروض می نماید. [۳] این گزینه برای آلمان نیز بسیار جالب است. علاوه بر این اوتینگر مجبور نبودن شرکت های فراملیتی امریکا را به تحمل ریسک ناشی از تبادل ارزی در مقابل رقبای اروپائی شان، از مزایای دلار برای آنها می داند. به ویژه در مقابل شرکت های قهرمان جهانی صادرات، آلمان. و بالاخره امریکا به شکرانه کنترولی که بر نظام پرداخت های جهانی موسوم به SWIFT دارد جریان های مالی بین المللی را نیز کنترل می نماید و می تواند تحریم هائی را خلاف خواست برلین تحقق بخشد، از جمله تحریم علیه ایران. به همه این دلایل، به نظر اوتینگر زمان آن فرارسیده است که به لحاظ سیاست ارزی، وزنه ای مقابل دلار به وجود آید.

از دلار به یورو

در این بین رهائی اقتصاد جهانی از حاکمیت دلار تا حد زیادی پیشرفت داشته است. سهم ارز امریکا در ذخائر ارزی جهان در بانک های مرکزی از ۷۰ درصد به هنگام ایجاد یورو در پایان قرن بیستم تا اکنون، سالانه ۶۰ درصد افت نموده، سهم یورو حدود ۲۰ درصد و سهم بین جاپان و یوان چین هر کدام ۵ درصد است. در هم ریختن حاکمیت ارز امریکا در حال انجام است. به نظر اوتینگر این کار را باید مصممانه ادامه داد. در واقع نیز به طوری که رسانه های اقتصادی امریکا با اشاره به بیلان بازرگانی روسیه اطلاع داده اند، در هم ریختن دلار امریکا در سال گذشته شتاب یافته است. [۴] به موازات بلند پروازی های اتحادیه اروپا تمایلات دراز مدت چین و روسیه نیز در جهت کنار نهادن دلار به لحاظ ارز جهانی وجود دارند که در زمان حاضر به مناسبت پاندمی کوید ۱۹ با ضعف امریکا همزمان است. به طوری که ارقام تازه بانک مرکزی روسیه نشان می دهند قسمت بزرگی از صادرات این کشور به چین، دیگر به دلار صورت نگرفته، بلکه به یورو انجام شده اند. تا جایی که این بخش از ۱,۳ درصد در سال ۲۰۱۸ به ۵۱ درصد در آغاز سال جاری تغییر یافته است. و فقط ۳۳ درصد کل صادرات روسیه که اکثراً مواد خام بود است به دلار انجام گشته. به همین گونه صادرات روسیه به اتحادیه اروپا است که بخش متکی بر یورو با ۳۸ درصد در ۲۰۱۹ به ۴۳ درصد در حال

حاضر رشد داشته است. گفته می شود که اخطارهای مربوط به نزول دلار در گذشته غالباً بی دلیل بوده اند، اما اکنون با توجه به مناسبات فعلی، اوضاع می تواند تغییر کرده باشد. [۵]

شمشیر دو لبه

با اینحال همه بخش های مؤثر نخبگان المان نسبت به ترقی احتمالی یورو به ارز محوری جهانی امیدوار نیستند. [۶] بالا رفتن ارزش یورو در مقابل دلار امریکا به میزان ۶ درصد در سال جاری، سرمایه گذاران حرفه ای و بورس بازان از قبیل "هج فوندها" را به تشویش افکنده [۷] و نیز موجب عدم اطمینان در انتظارات صنایع المان که به صادرات وابسته اند نیز گشته است. البته قوی گشتن یورو موجب اعتماد بدان در منطقه یورو می باشد. اما این همزمان، صادرات المان را به کشورهای خارج از منطقه یورو، از جمله به چین، سخت می سازد. المان از فضای ناهمگون یورو منتفع است، زیرا ارز واحد آنها که همواره مشمول بحران است، در قبال قدرت اقتصادی قهرمان صادرات، اساساً ضعیف ارزیابی می گردد. با اینحال اکنون این مزیت به خاطر بالا رفتن ارزش یورو در مقابل دلار تا حد زیادی از بین رفته است. به گفته یکی از اقتصاد دانان مدیریت ثروت در (گروه بانکی) UBS بالا رفتن ارزش یورو در مقابل دلار به میزان متوسط ۱۰ درصد، با افت ۰,۴ درصدی تولید ناخالص المان همراه بوده و این به ویژه در مورد صنایع زیان دیده اتومبیل و ماشین سازی مصداق دارد و لذا بالا رفتن بیشتر ارزش یورو " قابل تحمل نیست". به علاوه برای منطقه یورو در صورتی که بحران فعلی روند نامناسبی داشته باشد، خطر شک ففلاسیون – تنزل بهای کالاها به همراه تنزل مزدها – در راه است و این می تواند موجب رکود گردد. علاوه بر آن به نظر اقتصاد دانان مشهوری مانند رابین بروکس از مؤسسه فاینانس بین المللی (IIF) دلار به این زودی ها موقعیت خویش را از دست نمی دهد. [۸] البته امریکا با مشکلات روبه روست اما در صورتی که مشکلات عظیم به وجود آیند، سرمایه گذاران همچنان به جانب دلار فرار خواهند کرد، زیرا جایگزین مطمئنی برای آن وجود ندارد. به نظر بروکس این تغییرات "به سرعت صورت نمی گیرند". یکی از علل آن، قدرت بی نظیر نظامی ارتش امریکا است که در صورت تداوم ضعف دلار به لحاظ ارز محوری، اهمیت ویژه خود را حفظ می نماید.

یاورقی ها

[1], [2], [3] Günther Oettinger: Der Euro hat die Chance, zum "Big Player" der Währungswelt zu werden. handelsblatt.com 20.08.2020. S. auch Warnungen vor "Jahrhundertrezession".

[4], [5] Dion Rabouin: The war against the dollar is heating up. axios.com 18.08.2020.

[6] Maximilian Nagel: "Weitere Aufwertung nicht tragbar": Starker Euro wird zur Gefahr für die Wirtschaft. focus.de 25.08.2020.

[7] Saloni Sardana: Hedge funds are reportedly shorting the dollar as fears rise over its status as the world's number one currency. markets.businessinsider.com 17.08.2020.

[8] Jan Mallien: Eine größere Euro-Aufwertung halte ich für nicht tragbar. handelsblatt.com 21.08.2020

برگرفته از سازمان مراقب سیاست خارجی المان، ۱۴ سپتمبر ۲۰۲۰

<https://www.german-foreign-policy.com/news/detail/8379/>